सत्य तथ्य र निषपक्ष समाचारका सार्थी

दैनिक
ज्योती जागरण
Jyoti Jagran Daily

जि.प्र.का.पर्सा द. नं. ३०५/०७८/०७९

वर्ष: २ | अंक : १५२ | वि.सं. २०७९ पुस १७ गते आइतबार | 01, 2023 Sunday, JAC | पृष्ठ संख्या : ४ | मूल्य ५ रुपैयाँ

बिन्दबासिनी गाउँपालिका वडा न १ मा १५० जनालाई कम्बल वितरण।

कृष्णा कुशवाहा

वीरगन्ज । पर्साको बिन्दबासिनी गाउँपालिका वडा न १ गर्दौल र हरिनगरमा शनिवार कम्बल वितरण गरिएको छ ।

बिगत केहि दिन मधेशमा चिसो बढेकोले जनजीवन प्राभावित हुन् थाले पछि पर्साको बिन्दबासिनी गाउँपालिकाको वडा न १ को वडा स्तरी बजेट बाट १५० जना एकल महिला,एकल पुरुष , अपाङ्ग , अति विपन्न र बृद्ध वृद्धालाई कम्बल वितरण गरिएको छ ।

कम्बल वितरण कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि समेत रहेको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राजु साहले सामाजिक उतरदायित्व र चिसो बढे संगै बृद्ध वृद्धाहरुलाई पर्ने समस्यालाई समाधान गर्नु निमित एउटा बैकल्पिक उपाय निकालेर वडाको बजेट बाट र गाउँपालिकाको बजेटबाट यस्ता कार्यक्रम गर्दै आएको र आगामी दिनमा पनि यस्ता कार्यक्रम गर्दै जाने बताए ।

वडा अध्यक्ष अछेलाल महतोले बिकाश निर्माणमा आफुले वडा र पालिकासंग सहकार्य गरेर पालिकाको सिफारिसमा प्रदेश र संघीय बाट बजेट ल्याएर बिकाश निर्माणको कामलाई तिब्रता दिने र पछि जनता माझ आउँ नमान्ने नेताहरुको प्रवृतिको गुनासो बढिरहेको बेला आफु जनताको घर

हेरिटेज +२ पब्लिक कलेजको स्वागत कार्यक्रम भब्य रूपले सम्पन्न ।

वीरगन्ज। हेरिटेज +२ पब्लिक कलेजले आयोजना गरेको स्वागत कार्यक्रम भब्य रुपले सम्पन्न भएको छ।

तेजारथ टोल स्तिथ रहेको साह दरबार होटलमा आयोजना गरिएको स्वागत सभ्य र भव्य रूपले सम्पन्न भएको विद्यालयले जनाएको छ । कार्यक्रमका अध्यक्ष एवं कलेजका प्रधानाध्यापक मङकेश्वर प्रसाद यादवको अध्यक्षता भएको कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि परवानीपुर गाउँपालिकाको पूर्व मेयर हरी नारायण शाह , विशिष्ट अतिथि परवानीपुर गा पा का शिक्षा अधिकृत रवीन्द्र मिश्र, अतिथिमा कलेजका उपप्रधनाध्यापक मुकेश श्रीवास्तव ,शिक्षक विन्देश्वरी मण्डल, अजीत साह, रामपुकार , रामाधार , अछेलालहरुको विशेष उपस्थितिमा पानस बालेर उद्घाटन गरिएको हो ।

नेपाली आमा लाई सम्भिmदै देशको राष्ट्रिय गीत गाएर सो कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइएको थियो ।

नृत्य संगीत,गीत, शायरी , नाटक जस्ता विशेष प्रस्तुतीको साथ

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

पत्रकार महासंघको बैठक सम्पन्न ,पौष २१ देखि माघ १५ गते सम्म नयाँ सदस्यताको आवेदन दिने सकिने

वीरगन्ज ,१६ पौष

नेपाल पत्रकार महासंघ पर्सा शाखाको नियमित बैठक आज सम्पन्न भएको छ। शाखाका अध्यक्ष अनुप तिवारीको अध्यक्षतामा बसेको बैठकले विभिन्न निर्णय गरेको छ ।

नेपाल पत्रकार महासंघ पर्सा शाखाको सभाहलमा बसेको बैठकले पर्सा शाखाको सदस्यता नविकरण गर्ने र नयाँ सदस्यता वितरण गर्ने आवेदन आहवान गरेको छ ।

अगामी पौष २१ गतेदेखि २८ गतेसम्म पर्सा शाखा साधारण सदस्यले आफ्नो सदस्यता नविकरण गराउन निर्णय भएको उपाध्यक्ष युवराज खड्काले जानकारी दिए ।

उनका अनुसार साधारण सदस्यले नेपाल पत्रकार महासंघ पर्सा शाखा सभाहलमा बिहान १० बजे देखि ५ बजे सम्म सदस्यता दस्तुर तिरेर नविकरण गराउनु पर्नेछ ।

यस्तै पौष २१ गते देखि नयाँ सदस्यताका लागि आवेदन आहवान भएको छ । नयाँ सदस्यताका लागि

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

मधेश प्रदेश : माछा मार्ने क्रममा करेन्ट लागेर एक युवकको मृत्यु

रौतहट, पुस १६ गते ।

रौतहटमा विद्युतीयरु तारको प्रयोग गरि माछा मार्ने क्रममा करेन्ट लागेर एक युवकको मृत्यु भएको छ ।

गरुडा नगरपालिका ७ पिपरिया दोस्तियाका ३० वर्षीय रामतिलक पटेलको करेन्ट लागेर मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएका छन् ।

शुक्रबार साँझ गाउँ छेउको तरहारी खोलामा विद्युतीयरु तार प्रयोग गरि माछामार्ने क्रममा पटेललाई करेन्ट लागेर अचेल हुँदा उपचारको लागि गरुडा अस्पताल पुर्याएकोमा चिकित्सकले मृत घोषणा गरेको इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाका प्रमुख डीएसपी बरुणकुमार सिंहले बताए ।

मृतक पटेलको शव पोस्टमार्टमको लागि जिल्ला अस्पताल गौर पठाइएको इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडाले जनाएको छ।

कट्टी मठकै जग्गामा मधेश विश्वविद्यालयको शाखा राख्न युवाहरु जागरुक ।

वीरगन्ज । पर्साको पकाहा मैनपुर गाउापालिका वडा नं २ स्थित रहेको श्री राम जानकी मन्दिरको जग्गामा मधेश विश्वविद्यालयको एउटा शाखा राख्न युवाहरु जागरुक भएका छन् ।

पत्रकार बिन्दूबुषण साहको अगुवाइ र कृष्णा कुशवाहा लगायत पाकहा मैनपुर र कालिकामाई गाउापालिकाका शिक्षा प्रेमी , समाजसेवी लगायत युवाहरुको सहभागिता भएको भेला कट्टी मठकै जग्गामा मधेश विश्वविद्यालयको एउटा शाखा राख्न युवाहरु लागी परेका छन् ।

मधेश विश्वविद्यालयको एउटा शाखा राख्न २५ देखि ३० बिगाहा क्षेत्रफल रहेको जग्गा किन्नु भन्दा श्री राम जानकी मन्दिरको नाम रहेको २५ बिगाहामा मधेस विश्वविद्यालय बनाउन उपयुक्त भएको भन्दै युवाहरु जागरुक भएका छन् ।

पकहामैनपुर र कालिकामाई गाउापालिका युवाहरुले मधेस विश्ववद्यालयको एउटा शाखा राख्न कट्टी मठकै जग्गा राम्रो भएको भन्दै यस क्षेत्रका सांसद राजकुमार गुप्ता प्रदेश सभा सदस्य जनार्दन सिंह क्षेत्री र मधेश विश्ववद्यालयका उपकुलपति डा दीपक शाक्यसाग भेट गरी विश्व विद्यालयको एउटा शाखा राख्ने विषयमा उहााहरूले आवश्यक पहल गर्ने चाहिने बेला हामी आफै उपस्थित हुने युवाहरुले बताएका छन् ।

पकहा मैनपुर गाउापालिका वडा नं २ मा पर्ने गुठी संस्थान अन्तरगत करिब ३० बिगाहा जग्गा रहेको छ ।

विगतका दिनमा गाविस हुादा पनि वीरगन्ज विश्व विद्यालयको लागि पनि सो जग्गामा विश्व विद्यालय बनाउनु पर्ने आवाज उठेको थियो ।

ज्योती जागरण

दैनिकको लागि
प्रकाशक

ज्योती मिश्रा (मोबाइल : ९८१९२८८३०१)

सम्पादक : अजय कुमार कुशवाहा
कार्यकारी सम्पादक : सञ्जिव मिश्रा (९८५५०३३६०१)
अतिथी सम्पादक : कृष्णा कुशवाहा
विशेष प्रतिनिधी : मुस्तुफा आलम
कानूनी सल्लाहकार : पन्नालाल गुप्ता
कार्यालय : वीरगञ्ज-१३ राधेमाई,
इमेल : news.jyotidainik@gmail.com

मुद्रक : शुभलक्ष्मी अफसेट प्रिन्टिङ प्रेस

विश्वविद्यालयमा प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन

उत्तमबाबु श्रेष्ठ

सन् २०११ मा नेचर जर्नलमा एउटा लेख छापियो, जसमा अमेरिकाको रट्गज विश्वविद्यालयका अनुसन्धानकर्ताहरूले दक्षिणी केन्याको रिफ्ट भ्याली क्षेत्रको तर्कना ताल किनारको पुरातात्त्विक क्षेत्रमा 'ढुंगे औजार फेला पारेको' रिपोर्ट थियो। करिब २० सेमि लम्बाइ, सिरानमा चुच्चो र फेदमा गोलाकार, धारिलो र बांगोटिंगो किनारा भएको उक्त ढुंगा चानचुने थिएन।

मानव पुर्खा होमो इरेक्ट्सले प्रयोग गरेको ठानिएको १७ लाख वर्ष पुरानो उक्त 'ढुंगे बन्चरो' हालसम्म फेला पारिएकोमध्येकै सबैभन्दा पुरानो ढुंगे युगको हतियार थियो।

उक्त ढुंगे बन्चरो नेपाली खुकुरीजस्तै मासुलाई टुर्क्याउन, रूखका हाँगाबिँगा छिमल्न र जनावरलाई मार्न उपयोगी हुन्थ्यो। मानव पुर्खाहरूले त्यस्तै ढुंगे हतियार प्रयोग गरेर आफूभन्दा शक्तिशाली घोडा, गैंडाजस्ता जनावर मात्रै होइन, आफैंलाई सिध्याउन सक्ने बाघ, भालुको सिकार गरेर बाँचे र पृथ्वीभर फैलिए।

अफ्रिका महादेशका केन्या, इथियोपिया, दक्षिण अफ्रिकाका थुप्रै पुरातात्त्विक क्षेत्रहरूमा विभिन्न समयमा भेटिएका आदिम ढुंगे हतियारहरूका प्रमाणले भन्छन्– मानव पुर्खाहरू आफ्नो उत्पत्तिको लाखौं वर्षसम्म पनि एकै खाले प्रविधिको प्रयोग गरेर बाँचे। उनीहरूले प्रयोग गर्ने आदिम प्रविधिमा लामो कालखण्डसम्म पनि कुनै सुधार भएन।

लेखक म्याट रिड्लेले आफ्नो पुस्तक 'र्‍यासनल अप्टिमिस्ट हाउ प्रस्परिटी इभोल्भ' मा मानव पुर्खाको शारीरिक परिवर्तनभन्दा पनि सुस्त गतिमा परिवर्तित त्यस्ता ढुंगे प्रविधिलाई छिनछिनमै परिवर्तन भइरहने अत्याधुनिक प्रविधिसँग दाँजेका छन्।

उनको तर्क छ– आदिम मानवले प्रयोग गर्ने ढुंगे बन्चरो र आधुनिक मानिसले चलाउने कम्प्युटरको माउस आकारमा उस्तै एक हातले चलाउने मानवनिर्मित प्रविधिहरू नै हुन् तर ढुंगे युगको प्रविधि एकल मस्तिष्कको उपज थियो भने कम्प्युटरको माउस असंख्य मस्तिष्कबीचको मैथुनको नतिजा।

विचारहरूको मैथुन

संसारमा यतिखेर मानव जनसंख्याले ८ अर्ब नाघेको छ। तर १ लाख वर्षअघि मात्रै पनि पृथ्वीमा मानव प्रजातिको जनसंख्या केही हजारमा सीमित थियो। तिनीहरू मुस्किलले २० वर्षदेखि ३५ वर्षसम्म बाँच्थे र अफ्रिकाभित्रै सीमित थिए। अहिले पृथ्वीमा मान्छेको जनसंख्या मात्रै होइन, मान्छेले उपयोगी ठानेको घरपालुवा जनावरको संख्या पनि उल्लेख्य बढेको छ। हाल संसारभरका स्तनधारी जीवहरूको कुल जनसंख्याको ३४ प्रतिशत हिस्सा मानिसले, ६२ प्रतिशत मानिसले पालेका गाईबस्तुले र बाँकी ४ प्रतिशत मात्रै जंगली जनावरले ओगटेका छन्।

मानिसले पृथ्वीका बस्न मिल्ने-नमिल्ने सबै ठाउँ ओगटेको मात्रै होइन, पृथ्वीमा करोडौं वर्षदेखि चलिआएको आनुवंशिक, जैविक र रासायनिक प्रक्रियालाई पनि हेरफेर गरिदिएको छ।

हुन त पृथ्वीमा मानव प्रजातिको यस्तो एकल दबदबा थुप्रै स्तनधारीसहित अन्य जनावरको सामूहिक विनाश र ठूलो वातावरणीय मूल्य चुकाएर भएको हो तर पनि उत्पत्तिको हिसाब (आफू बाँच्ने र आफ्नो अनुवंश सन्तानमा सार्ने) ले हेर्ने हो भने मानव पृथ्वीको अहिलेसम्मकै सबैभन्दा सफल प्रजाति हो।

मानिसभन्दा ठूलो मस्तिष्क भएका, औजार पनि प्रयोग गर्ने, बढी सामाजिक र बलिया जनावरहरू यस पृथ्वीमा आए अनि बिलाए र कतिपय अहिले पनि अस्तित्वमा छन्। तर मानव प्रजातिको जस्तो फैलावट, सुखसयल र समृद्धि अन्य कुनैले पनि हासिल गर्न सकेनन्।

मानव प्रजातिले हासिल गरेको यस्तो चामत्कारिक सफलताको पछाडि मानिसले गरेका अभिनवहरू (इनोभेसन्स) को ठूलो देन छ। र, मानिसले गरेका ती अभिनवहरूका पछाडि मानिस-मानिसबीच हुने विचार र प्रयासहरूको मैथुनको हात छ।

म्याट रिड्लेको तर्क छ– जसरी जैविक संसारमा मैथुन हुँदा फरकफरक व्यक्तिबाट भिन्न प्रकारका अनुवंशहरू (जिन) आउँछन् र तिनीहरूको मिलनले पैदा गर्ने नयाँ पुस्ता पुरानोभन्दा उन्नत र अनुकूली हुन्छन्, त्यसरी नै भिन्न विचारहरूबीच मैथुन हुँदा त्यसबाट उत्पादित नयाँ विचार पुरानोभन्दा थप परिष्कृत बन्दै जान्छ।

थप, जसरी कम्प्युटर हार्डवेयर र सफ्टवेयरको जोडले, इन्टरनेट र स्मार्टफोनबीचको मिलनले अनि छापाखाना र कागजबीचको संयोजनबाट यी वस्तुहरूको एकल योगदानको योगभन्दा बढी समग्र प्रतिफल प्राप्त हुन्छ, त्यसरी नै मानव सृजनशीलतालाई अकल्पनीय उचाइमा लग्न भिन्न विचारहरूबीचको मैथुन जरुरी छ।

त्यसकारण मानव प्रजातिले हासिल गरेका तमाम प्रगतिका पछाडि यो प्रजातिका व्यक्तिहरूबीच हुने वैचारिक मैथुन प्रमुख कारक हो। रिड्लेपछि 'स्यापियन्स' का लेखक

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

गगनको सकस

सञ्जय शर्मा

गगन थापाले काङ्ग्रेस संसदीय दलको नेतामा उम्मेदवारी दिएको दिन थुप्रै सकारात्मक लेख पत्रपत्रिकामा आए। सामाजिक सञ्जालमा समेत धेरैले उनको उम्मेदवारीले बोकेका सम्भावनाहरूको चर्चा गरे।

गैरकाङ्ग्रेसीले समेत काङ्ग्रेसभित्रको लोकतन्त्रको गुणगान गाए। रुकतिले उनी संसदीय दलको नेता चुनिए उनी भावी प्रधानमन्त्री बन्ने र देशले 'कायापलट गर्ने' आशा व्यक्त गरे।

तर भोलिपल्ट गगनले संसदीय दलको चुनाव हारे। काङ्ग्रेसका सांसदले देउवालाई जिताए। आफूले सोचेको भन्दा पनि कम मत गगनले पाए। यसपछि थुप्रैको आशा निमिट्यान्न भयो। सामाजिक सञ्जालमा परिवर्तन चाहनेहरूले निराश हुँदै 'देशको केही हुन नसक्ने' दिक्दारी प्रस्तुत गरे। नेपाली काङ्ग्रेसको विरोध गरे।

अब बन्ने सरकारमा पनि उही थोत्रा, पुराना, खिया परेका नेताहरू मन्त्री हुनेछन् भन्ने प्रस्ट भइसक्यो। जनताले चाहेको परिवर्तन यो चुनावी अंकगणितले व्यवहारमा लागू गराउन सकेन।

तर अबका पाँच वर्षमा गगन वा उनीजस्ता मानिसहरूले के-कस्ता उथलपुथल ल्याएर जनताको परिवर्तनको चाहनालाई पूरा गर्न सक्छन्? यो लेखमा नेपाली समाज र नेपाली राजनीति अड्चनका केही पाटाको विश्लेषण र गगनको राजनीतिक सकसबारे चर्चा गरिनेछ।

गगनको मोडल

२०७६ सालमा म सिंगापुरमा पढ्दै गर्दा सिंगापुर नेपाली समाजको मेसेज फेसबुकमा आयो। गगन सिंगापुर आएका रहेछन्। स्थानीय नेपालीहरूसँग भलाकुसारी गर्न एउटा शनिबारको दिन तोकियो।

मलाई यति धेरै नाम सुनेका तर कहिल्यै नभेटेका गगनको दिमागमा के चल्दो रहेछ बुझ्ने मन थियो। निश्चित दिन म बेलैमा कार्यक्रमस्थल पुगें। कोठा सानो तर कोचाकोच थियो। गगन निर्धारित समयभन्दा ढिलो आइपुगे र कार्यक्रम अर्ध-औपचारिक रूपमा सुरु भयो।

गगनलाई सहभागीहरूको मुख्य प्रश्न थियो, 'तपाईं कहिले प्रधानमन्त्री बन्ने?' यो प्रश्न केवल उनको राजनीतिक चढाइका लागि थिएन, देशको आर्थिक विकाससँग जोडिएको थियो।

यो प्रश्न पक्कै पनि गगनलाई थुप्रैले धेरैपल्ट सोधिसकेका थिए र रेडिमेड उत्तर उनीसँग थियो। तर पनि उनको अनुहारमा एउटा रिक्तता देखिन्थ्यो।

सहभागीहरूले अन्य प्रश्न पनि गर्दै जाँदा गगनको अनुहारमा देखिएको रिक्तता कायम थियो।

जब प्रश्नकर्ताहरूको पालो सकियो, गगनले मैले नसोचेको उत्तर दिए। देशमा एक जनाले मात्रै परिवर्तन ल्याउन नसक्ने भएकाले देशको 'सिस्टम' (पद्धति) र 'इन्स्टिट्युसन' (संस्था) बलियो र सुदृढ बनाउनुपर्ने उनको तर्क थियो।

(हुन त यो 'ह्वाई नेसन्स फेल' किताबमा डारेन एसिमोग्लु र जेम्स रोबिन्सनले विश्लेषण गरेकै तथ्य हो, जुन विवादास्पद पनि छ।) डेलिभरीमा केन्द्रित रहनुपर्नेमा उनको जोड थियो।

एक जनाले परिवर्तन ल्याउन सक्छ कि सक्दैन भन्ने विषय विवादित नै छ तर यो 'सेभियर मेन्ट्यालिटी' (कसैले उद्धार गरिदेला भन्ने मानसिकता) रहेको उनको विश्लेषण थियो।

राणाकाल र पञ्चायत व्यवस्थामा त आउन नसकेको परिवर्तन हालको शक्ति पृथकीकरणको युगमा - त्यसमाथि भ्रष्टाचारले आक्रान्त हाम्रोजस्तो देशमा - एक जनाले ल्याउन खोज्नु निश्चय पनि धेरै मुस्किल काम हो। तर उसले आशा भने पक्कै दिलाउन सक्छ। 'सेभियर मेन्ट्यालिटी' बाट नेपालीहरू मात्र होइन, थुप्रै देशका मानिसहरू ग्रस्त छन्। डोनाल्ड ट्रम्प र उनको देशलाई नै हेरौं।

साक्षात्कारकै क्रममा गगनले आफूले एउटा यस्तो टिम बनाउन लागेको बताए जसले एक जनाको बलमा होइन मिलेर काम गरी 'देशलाई कोल्टे फेराउनेछ'। काङ्ग्रेस संसदीय दलको भर्खरैको निर्वाचनले गगनले भनेको सिस्टम र इन्स्टिट्युसनको मात्र समस्या देखाउँदैन, आम नेपालीको मानसिकता र तिनले चुनेर पठाएका सांसदहरूका दिमागमा भरिएको लम्पसारवाद र यथास्थितिवादलाई पनि झल्काउँछ।

विद्रोह गर्न आँट चाहिन्छ तर यथास्थितिमै रहन धेरै सजिलो छ। गगनका सामुन्ने देउवाको शक्ति यति धेरै हावी भयो, सांसदहरूलाई देउवाले साम, दाम, दण्ड, भेदको नीति अनुरूप तुरुन्तै आफ्नो पक्षमा पारे।

देउवाले देखाएको लोभ (मन्त्री पद) वा सांसद बनाउन गरेको कृपाका कारण मात्र थुप्रै काङ्ग्रेस सांसदले गगनलाई भोट हालेनन्।

गगनलाई प्रश्नैप्रश्न

निश्चय पनि गगनको टिम राम्रो र बलियो बन्दै गएको छ। उनको 'कोर टिम' पनि बलियो छ। पढेलेखेका मानिसहरूले उनलाई नीतिगत सल्लाह दिन्छन्। उनी कार्यक्रममा बोल्नुअघि गृहकार्य गर्छन्।

एउटा कुशल राजनीतिज्ञमा हुनुपर्ने थुप्रै गुण उनमा छन्। यति गुणहरूका बावजुद के उनले काङ्ग्रेस सांसद र नेपालका आम मतदाताको यथास्थितिवादलाई चिरेर नेतृत्व दिन सक्छन्?

नेपालजस्तो सिस्टम र इन्स्टिट्युसन अत्यन्तै कमजोर भएको देशमा उनलाई प्रधानमन्त्री भएर परिवर्तन ल्याउन कति सजिलो/गाह्रो छ? एउटा नेताले समाजमा कस्तो परिवर्तन ल्याएर जनतालाई नेतृत्व दिन सक्छ र उनले समाज बदल्न कस्तो टिम गठन गर्न सक्छन्?

पुरातनवादीहरूले भरिएको पार्टीमै बसेर उनले सोचेको जस्तो परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ वा बालेन शाह र रवि लामिछानेले जस्तै उनी पनि स्वतन्त्र उठेर वा नयाँ पार्टी खोलेर यो परिवर्तनको पक्षमा उभिन सक्छन्?

के उनी पनि (केही हदसम्म) यथास्थितिवादी हुन् जसका कारण उनी पार्टी र देशमा उथलपुथल ल्याउने गरी विद्रोह गरेर नयाँ पार्टी गठन गरी परिवर्तनका तरंगहरू ल्याउन डराइरहेका छन्? के हामीले उनीबाट आशा गरेको परिवर्तन संसदीय दलको चुनावमा आएर टुंगिन्छ वा टुंगिन पाउँछ?

मुख्यतया पुरुष नवउदारवादीहरूको वरपर बस्ने गगनले थुप्रै, आफूले उत्तर नदिएका र दिन नसकेका, प्रश्नहरूको उत्तर दिनुपर्छ।

समावेशीता, पछाडि पारिएका समुदायहरूका लागि राज्यद्वारा उपयुक्त व्यवस्था, संघीयताको सुदृढीकरण, सामाजिक सुरक्षा, सुकुम्बासी लगायतका लागि बसोबास र भूमिसुधारका थुप्रै प्रश्नको प्रस्ट उत्तर गगनले दिन सक्नुपर्छ। देशमा व्याप्त भ्रष्टाचार (आर्थिक, नीतिगत र नैतिक), कुशासन, दण्डहीनता र अन्य सामाजिक मुद्दाबारे गगनको लाइन प्रस्ट हुनुपर्छ।

देशको आर्थिक अवस्थामा सुधार, देशभित्रै दक्ष जनशक्ति उत्पादन र रोजगारीको व्यवस्था, विदेशमा बस्ने नेपालीलाई मतदानको अधिकार लगायतका थुप्रै नीतिगत र कार्यान्वयनका पाटाहरूमा गगनले आफू र आफ्नो टिमलाई परिचालन गर्न अब ढिलो गर्न हुँदैन।

साथै, आफ्नो टिममा कस्ता पृष्ठभूमिका मानिस छन् र तिनीहरू जनताप्रति कत्तिको जवाफदेह छन् भन्ने ख्याल उनले गर्नुपर्छ।

अबका पाँच वर्षमा उनले र उनको टिमले पार्टीभित्र मात्र होइन, समाजमा पनि परिवर्तन ल्याउने

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

कहिले गर्ने विवाह ?

प्रेमनारायण भुसाल

विश्वका प्रमुख राष्ट्रहरूको विवाहसम्बन्धी व्यवस्थाभन्दा नेपालको व्यवस्था निकै क्रान्तिकारी छ। बालबालिका, युवा र वृद्धसम्बन्धी परिभाषा र उमेर हद संसारभर फरकफरक रहेको छ। संयुक्त राष्ट्रसंघले बालबालिकाको उमेर १८ वर्षसम्म निर्धारण गरेको छ।

धेरै देशका कानुनमा १८ वर्षसम्मको उमेरका व्यक्तिलाई बालबालिका मानिएको पाइन्छ। १८ वर्ष पूरा भए पनि विविध क्षेत्र र विषयअनुसार उमेरको हद राखिएको देखिन्छ। कलिलो उमेरमा बालविवाह गर्ने अनि विवाह गर्ने उमेरमा सम्बन्धविच्छेद हुने घटनाहरू बढ्दै गएका छन्। पछिल्लो समय नेपालको कानुनमा परिवर्तन गरी २० वर्ष नपुगी विवाह गर्न नपाउने प्रावधान लागू गरिएको छ।

मुलुकी देवानी संहिता ऐन, २०७४ मा गरिएको यस व्यवस्थाले कलिला उमेरमा विवाह गर्ने युवायुवतीलाई निरूत्साहित गर्ने मनसाय राखेको छ। १८ वर्ष पुगेपछि स्वतन्त्र रूपमा आफ्नो र भविष्यको बारेमा निर्णय गर्न पाउने व्यवस्था सोही कानुनमा देखिन्छ।

१८ वर्ष पूरा भएको व्यक्तिले गरेका सम्पूर्ण सम्झौताहरूले वैधानिक मान्यता पाउने व्यवस्था प्रचलित कानुनमा रहेको छ। यसअर्थमा १८ वर्ष पूरा भएको व्यक्तिलाई वयस्क मानिएको छ। विवाहसम्बन्धी व्यवस्थामा भने २० वर्ष उमेर पूरा गरेको हुनुपर्ने प्रावधान राखिएको छ।

१८ वर्ष पूरा भएको व्यक्तिले आपसी समझदारीमा यौनसम्बन्धसमेत राख्न पाउने तर विवाह गर्नका लागि २० वर्ष पूरा भएकै हुनुपर्ने व्यवस्थाले सामाजिक संरचनामा विचलन ल्याउन थालेको छ।

पश्चिमा समाजमा १८ वर्ष पूरा भएका युवायुवतीहरू स्वतन्त्र रूपले स्वैच्छिक रूपमा समलिंगी वा विपरीतलिंगी साथीसँग लिभिङ टुगेदरका रूपमा बसोबास गर्न पाउने व्यवस्था रहँदै आएको छ। त्यस समाजमा विवाहलाई पूर्णतया सम्झौता मान्ने गरिएको छ।

सामाजिक रूपमा लिभिङ टुगेदर, विवाह र पुनर्विवाहलाई मान्यता दिइएकाले सम्बन्ध जोडिनु र सम्बन्धविच्छेद हुनुलाई सामान्य घटनाका रूपमा लिने गरेको देखिन्छ।

नेपालका सन्दर्भमा भने यो कुरा निकै झन्झटिलो र जटिल प्रकृतिको छ। परम्परागत रूपमा सात जन्मका लागि सम्बन्ध गाँसिने मान्यता राखिएको विवाह आर्थिक र शारीरिक आवश्यकतालाई मात्र आधार मानेर होइन, आत्मिक र आध्यात्मिक दृष्टिले निकै पवित्र र महत्त्वपूर्ण मानिने गरेको छ। पूर्वीय दर्शनमा सम्बन्धविच्छेदको कल्पना गरिएको छैन।

जन्म जन्मान्तरसम्म रहिरहने सम्बन्ध भएकाले आर्थिक, सामाजिक आरोह अवरोहमा एकआपसमा सहानुभूति र सहयोगको सम्बन्ध रहने र बिचल्लीमा सम्बन्धविच्छेद नगरेर सहयात्रा गर्ने परिपाटी पूर्वको सुनौलो पक्ष हो।

पश्चिमीकरणको प्रभाव र प्रचलित कानुनमा भएको व्यवस्थाले नेपाली समाजमा पनि लिभिङ टुगेदरले प्रश्रय पाउन थालेको देखिन्छ।

१८ वर्ष पूरा भएको व्यक्तिले वैवाहिक सम्बन्ध कायम गर्न नसक्ने तर एकआपसको आकर्षणको कारणसँगै जीवन बिताउने भावका साथ सँगै बस्न थालेका घटनाहरू धेरै देखिन्छन्। नेपाली समाजमा यस किसिमको बसाइ अत्यन्त नौलो भएकाले भावुकताको तन्तुले मात्र संयोजकको काम गरेको हुन्छ।

तुरुन्तै मानसिक अवस्था परिवर्तन हुने युवावस्थाको क्षणमा गाँसिएका सम्बन्धहरू सानो कुराले नै तिक्ततामा परिणत हुने गरेका देखिन्छन्। वैधानिक रूपमा वैवाहिक सम्बन्ध कायम नभएको तर पतिपत्नीका रूपमा सँगै बसेका जोडीका बीचमा कुनै मनमुटाव हुँदा वा समाजले सहजरूपमा उनीहरूलाई स्वीकार नगर्दा सिर्जना भएको अन्योलले पनि आत्महत्याका घटनालाई बढावा दिएको देखिन्छ। संसारभर विविध कारणहरूले गर्दा आत्महत्याको दर बढ्दै गएको छ।

नेपालमा पनि बर्सेनि आत्महत्या गर्ने हरूको संख्या थपिँदै गएको पाइन्छ। पछिल्लो समय अविवाहित युवायुवती र विवाहेत्तर सम्बन्धमा रहेका जोडीले एकसाथ आत्महत्या गर्ने गरेका घटनाहरू पनि बढ्दै गएका छन्।

१८ वर्षअगाडि विवाह गर्न कानुनले नदिने भएकाले लिभिङ टुगेदर र अवैध सम्बन्ध फस्टाउँदै जाँदा युवायुवतीहरूमा मनोसामाजिक समस्या बढ्न थालेको छ।

विवाहसम्बन्धी कानुनलाई व्याख्या गर्नुपूर्व सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक शारीरिक र मानसिक पक्षको समेत अध्ययन तथा आवश्यक सम्बोधन हुनु आवश्यक छ।

तराईको क्षेत्रमा सीमा वारपार वैवाहिक सम्बन्ध कायम हुने गरेका छन्। नेपालको कानुनमा परिवर्तन गरेपछि २० वर्षसम्म पर्खन नसक्नेहरू सीमापार विवाह गर्न प्रेरित हुने गरेका छन्।

एकातिर दाइजोको समस्या अर्कोतिर हुर्केका चेलीको चरित्रमा गरिने शंकाले यस क्षेत्रका अभिभावकहरू चाँडै नै छोरीचेलीको विवाह गरिदिन मन पराउँछन्। कानुनी र सामाजिक उल्झनले अहिले तराईमा सम्बन्धविच्छेदका घटनामा निकै वृद्धि देखिएको छ।

नेपालको कानुन र सामाजिक रीतिस्थिति धेरै हदसम्म खुला सिमाना रहेको भारतसँग समान किसिमको छ। भारतमा छोरीको विवाह गर्न १८ वर्ष र छोराको २१ वर्षको प्रावधान रहेको अवस्थामा नेपालमा मात्र छोराछोरी दुवैको उमेर २० वर्ष पुग्नुपर्ने

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

कहिले....

प्रावधान राखिँदा सीमावर्ती क्षेत्रमा हुने गरेका वैबाहिक गतिविधिमा प्रभाव परेको छ। २० वर्षपछि विवाह गर्दा युवतीहरू शिक्षा आर्जन गरी आत्मनिर्भर बन्न सक्ने सम्भावना भए पनि व्यवहारत : यस प्रावधानलाई कार्यान्वयन गर्न निकै कठिन छ। अझ १८ वर्ष पूरा भएपछि आफ्ना बारेमा सबै किसिमका निर्णय गर्न पाउने तर वैवाहिक सम्बन्ध वा सम्झौता गर्न नमिल्ने द्वैध व्यवस्थाले फरक किसिमका समस्याहरू सिर्जना गर्दै आएको छ।

त्यसो त पश्चिमा संस्कृतिको अनुकरण गर्ने प्रवृत्ति बढ्दै जाँदा विवाहेत्तर सम्बन्ध र परपुरुष वा स्त्रीसँग लिभिङ टुगेदरमा बस्दा सिर्जना भएका समस्याहरूले सामाजिक विचलन र मानसिक समस्याहरू बढ्दै गएका छन्। श्रीमान् वा श्रीमती वैदेशिक रोजगारीमा हुने तर स्वदेशमा बसेका जोडीले अर्कैसँग सम्बन्ध विस्तार गर्नाले सामाजिक कार्य र संरचनालाई खल्बलाउन थालेको छ।

३० वर्षपछि गर्भधारण गर्दा महिला र बालबच्चामा जटिलता आउने अध्ययनहरूको निष्कर्ष छ। लगभग २०-२५ वर्षको उमेरमा विवाह गर्ने र ४-५ वर्षपछि मात्र बालबच्चा जन्माउने जोडीको संख्या बढ्दै जाँदा चिकित्सकहरू कम्तीमा १५ प्रतिशत जोडी नि : सन्तान रहने गरेकामा चिन्ता व्यक्त गर्छन्। कलिलो उमेरमा बालबच्चा जन्माउनेभन्दा सहरी र शिक्षित समुदायमा नि : सन्तान हुने जोडीको संख्या बढ्नुका पछाडि ढिलो विवाह तथा परिवार नियोजनका साधनहरूको अत्यधिक प्रयोगलाई कारण मानिएको छ।

विवाहसम्बन्धी कानुनी व्यवस्था र प्रावधानहरू तय गरिनु अगाडि यसबाट सिर्जना हुन सक्ने मनोसामाजिक तथा शारीरिक प्रभावहरूको अध्ययन गरिनु आवश्यक थियो।

अध्ययनबिना गरिएको यस व्यवस्थाले १८ वर्ष पूरा भई २० वर्ष नपुग्दै युवायुवतीलाई लिभिङ टुगेदरमा बस्न प्रेरित गर्ने मात्र होइन यसै कारण सिर्जना भएका समस्याले समाजमा विकृतिका पहाड खडा हुन थालेका छन्।

विवाह शारीरिक र सामाजिक आवश्यकता भएकाले समान भौगोलिक क्षेत्रमा बसोबास गर्ने, समान उमेरमा विवाहसम्बन्धी योग्यता तय गरिँदा सान्दर्भिक नतिजा देखा पर्छ। विश्वका प्रमुख राष्ट्रहरूको विवाहसम्बन्धी व्यवस्थाभन्दा नेपालको व्यवस्था निकै क्रान्तिकारी छ।

छिमेकी भारतमा विवाह गर्नका लागि केटीको उमेर १८ वर्ष हुनुपर्ने प्रावधान छ। यस्तै जापानमा महिलाका लागि १६ र पुरुषका लागि १८ वर्ष उमेर तोकिएको छ। अमेरिकाका ४४ ओटा राज्यमा १८ वर्ष न्यूनतम उमेर तोकिएको छ भने २० राज्यमा न्यूनतम उमेर नै तोकिएको छैन। बेलायतमा १६ वर्षको उमेर रहँदै आएकामा भर्खर मात्र १८ वर्ष न्यूनतम उमेर किटान गरिएको छ।

यस्तै कोरियामा केटाको उमेर १८ र केटीको उमेर १७ कायम गरिएको छ भने पाकिस्तानमा केटाको १८ र केटीको १६ वर्ष राखिएको छ। रसियामा भने विवाहका लागि १८ वर्षको उमेर मानिएको छ तर स्थानीय सामुदायिक अधिकारीको अनुमतिमा १६ वर्ष पुगेका व्यक्तिले विवाह गर्न पाउँछन्। इरानलगायतका मुस्लिम देशहरूमा भने निकै कलिलो उमेरमा विवाह गर्ने प्रावधान रहेको छ।

कानुनमा माथिल्लो उमेर राखिए पनि यी देशहरूमा उमेर नपुग्दै विवाह गर्नेहरूको संख्या अत्यधिक रहेको छ। बंगलादेशमा ५९ प्रतिशत विवाह कानुनी रूपमा वैध हुनुभन्दा अगाडि नै हुने गर्छन् भने अमेरिका २०.४९ प्रतिशत विवाह सानो उमेरमै गरिन्छन्। यी सबै विवरणहरूबाट के स्पष्ट हुन्छ भने कानुनमा व्यवस्था गर्दैमा कलिलो उमेरमा विवाह गर्नेहरूको दर घटाउन सकिने हुँदैन। पश्चिमा खुला समाजमा विवाहपूर्व लिभिङ टुगेदरका रूपमा रहने प्रावधानले सामाजिक स्वीकृति पाएकाले समाज त्यसमै अभ्यस्त भएको छ। विवाह गर्दा वा केही समयसँगै बसेर छुट्टिने गर्दा पनि खासै फरक नपर्न सक्दछ।

तर बालबालिका बिचल्ली हुने दर भने निकै बढिरहेको छ। नेपालका सन्दर्भमा यस किसिमको कार्य अनैतिक र असामाजिक हुने भएकाले १८ देखि २० वर्षसम्मको समयलाई सामाजिक मान्यतामा खलल नपर्ने गरी कसरी व्यवस्थापन गर्ने हो वा कानुनी प्रावधानलाई के कसरी परिवर्तन गर्ने हो भन्ने विषयमा बहस हुनु आवश्यक देखिन्छ।

कानुनी प्रावधान र सामाजिक मनोविज्ञानलाई यथावत् अवस्थामै छोड्ने हो भने वयस्क अवस्थामा पुगेपछि विवाह गर्न निषेध गरिएको समयान्तरमा सिर्जना हुने मनोसामाजिक घटना परिघटनाले आत्महत्याजन्य क्रियाकलापलाई बढाउँदै जाने सम्भावना रहन्छ।

१८ वर्ष पूरा भएपछि सहमतिमा यौनसम्पर्क राख्न स्वीकृति दिने तर वैवाहिक सम्बन्धका लागि स्वीकृति नदिने कानुनी प्रावधान एकातिर छ भने अर्कोतिर महिला र पुरुषका बीचमा यौन सम्बन्ध कायम भई सन्तान जन्मिएको अवस्थामा स्वत : विवाह भएको मानिने व्यवस्था पनि सोही कानुनमै रहेको छ।

यस व्यवस्थाले सिर्जना गरेको अस्पष्टतालाई निराकरण गर्न अदालतबाट उपयुक्त किसिमले व्याख्या पनि आवश्यक देखिन्छ। अन्यथा केही समयपछि धेरै बालबालिकाको जन्मदर्ता आमाबुवाको विवाहभन्दा अगाडि हुने वा कानुनी अल्झनले दर्ता गर्न नसकिने अवस्था आउँछ। विवाहसम्बन्धी कानुनलाई व्याख्या गर्नु पूर्व सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक शारीरिक र मानसिक पक्षको समेत अध्ययन तथा आवश्यक सम्बोधन हुनु पनि अपरिहार्य छ। **साभार अन्नपूर्णपोष्ट्**

विश्वविद्यालयमा........

युवल नोहा हरारीले पनि मानवहरूबीचको सहकार्यलाई मानव प्रभुत्वको मुख्य कारक मानेका छन्। अन्तरप्रजनन मैथुनको प्रभाव

संसारमा मैथुनिक (सेक्सुअल) र अमैथुनिक (असेक्सुअल) प्रजनन गर्ने जीवहरू अस्तित्वमा छन्। लगभग सबै बहुकोषीय जीवहरू मैथुनिक प्रक्रियाबाट सन्तानोत्पादन गर्छन्। जीवहरूको उद्विकास एककोषीय अमैथुनिकबाट बहुकोषीयमा भएको हो। किनभने अमैथुनिक प्रजनन प्रक्रियाले जीवहरूलाई बदलिँदो वातावरणमा अनुकूलन हुन सघाएन। तर मैथुनिक प्रजननमा भिन्न स्रोतव्यक्तिबाट जिन प्रसारण हुने भएकाले सन्तानहरूमा त्यसले आनुवंशिक विविधता ल्याउँछ। त्यस्तो विविधताले प्रजातिहरूलाई नयाँ वातावरणमा अनुकूल हुन सघाउँछ। र, रोगव्याधि लागिहालेमा पनि उक्त प्रजातिको सबै जनसंख्या मर्दैन। त्यसैले मैथुनिक प्रजनन वातावरणसँग अनुकूल भएर बाँच्ने क्रममा उद्विकासको निगाहबाट प्राप्त गुण हो।

तथापि मैथुनिक प्रजननमा पनि अनुवंशको स्रोतव्यक्ति आनुवंशिक हिसाबले नजिकका नातेदार भएको खण्डमा अर्थात् हाडनाताबीच अन्तरप्रजनन भएको अवस्थामा सन्तानमा विविधताको सट्टा एकरूपता (होमोजाइगोसिटी) बढ्छ, जसका कारण सन्तानहरूमा प्रभावशालीको साटो लुप्त गुण (रिसेसिभ ट्रेट) हरू देखिने खतरा हुन्छ। यसले गर्दा सन्तानको जैविक तन्दुरुस्ती र अनुकूलन क्षमतामा ह्रास आउँछ, जसलाई वैज्ञानिक भाषामा अन्तरप्रजनन अवसाद (इनब्रिडिङ डिप्रेसन) भनिन्छ। अन्तरप्रजनन अवसादले सन्तानहरूको बाँच्ने सम्भाव्यतालाई पनि घटाउँछ। विभिन्न प्रजातिमा गरिएका अध्ययनहरूले अन्तरप्रजननबीच हुने प्रजननले सन्तानको बाँझोपन बढाउने, कद घटाउने, आयु छोट्याउने देखाएको छ। मानिसमा पनि हाडनाता प्रजननबाट जन्मेका सन्तानको कम उमेरमै मृत्यु हुने, संज्ञानात्मक क्षमतामा कमी हुने र विभिन्न रोगले च्याप्ने देखाएको छ। त्यसैले मानव समाजमा हाडनाताबीचको मैथुनिक प्रजननलाई विभिन्न सांस्कृतिक, सामाजिक र कानुनी बन्देजहरू सृजना गरेर निषेध गर्ने गरेको पाइन्छ। मानिसमा मात्रै होइन, जीव र वनस्पतिका विभिन्न प्रजातिमा पनि अन्तरप्रजनन नहोस् भन्ने

हिसाबले विभिन्न क्रियाविधि – जस्तै : हाडनाताको पहिचान (किन रेकग्निसन), फरक समयमा यौनिक परिपक्वता देखिने (डिलेड म्याचुरेसन) – विकसित भएका हुन्छन्।

प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन

जसरी जैविक जगत्मा हाडनाता प्रजननले सन्तानलाई नोक्सान गर्छ, त्यसरी नै शैक्षिक जगत्मा हुने प्राज्ञिक अन्तरप्रजननले शैक्षिक संस्थानलाई हानि पुऱ्याउँछ। सामान्यतया प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन भन्नाले विश्वविद्यालयले प्राध्यापक भर्ती गर्दा आफ्नै विश्वविद्यालयमा अन्तिम पढाइ सकेका विद्यार्थीहरूबाटै प्राध्यापकको छनोट गर्ने प्रक्रियालाई बुझिन्छ। नेपालमा त्रिभुवन लगायतका विश्वविद्यालयहरूमा अहिले प्राध्यापकहरूको अवस्था हेर्ने हो भने प्राज्ञिक अन्तरप्रजननको समस्या चर्को देखिन्छ। आफूलाई पढाउने गुरु र आफूले पढाएका चेला सँगै प्राध्यापन गर्ने प्राध्यापकहरूको बाहुल्य यतिखेर त्रिविमा छ। त्रिविमा मात्रै होइन, पछि खुलेका काठमाडौं विश्वविद्यालयबाहेकका विश्वविद्यालयहरूमा पनि प्राज्ञिक अन्तरप्रजननको समस्या व्याप्त देखिन्छ। त्यसले हाम्रा विश्वविद्यालयहरूमा प्राध्यापकहरूबीचको आपसी सम्बन्धलाई समकक्षी (पिअर्स) को भन्दा पनि आफूलाई पढाएकोलाई पुज्ने र आफूले पढाएकोबाट पुजिन खोज्ने दर्जानी (हाइरार्किकल) गुरु-चेलाको सम्बन्धमा रूपान्तरित गरेको छ। नेपाली समाजमा अझै पनि उमेर, जात, लिंग, क्षेत्र, कनिष्ठता-वरिष्ठताका आधारमा ठूलो-सानो मान्ने सामन्ती संस्कार व्याप्त छ। हामीलाई औपचारिक-अनौपचारिक रूपमा पद, उमेर, जात र वरिष्ठताका आधारमा ठूला भनिएका सामु आज्ञाकारी र चाप्लुस बन्न सिकाइन्छ। गुरुलाई प्रश्न गर्नेलाई भन्दा पनि पुज्नेलाई संस्कारी मान्ने चलन छ। तर विश्वविद्यालय भनेको स्वतन्त्रतापूर्वक अनुसन्धान गर्ने, प्रश्न गर्ने, एकअर्काका कमीकमजोरी औंल्याउने र प्राज्ञिक वाद-प्रतिवाद गर्ने थलो हो। प्रश्न र बहस प्राज्ञिक अनुसन्धानको आधारभूत तत्त्व हो। प्रासंगिक प्रश्नहरूले नै उत्कृष्ट अनुसन्धान जन्माउँछन्। तर हाम्रा विश्वविद्यालयमा विद्यमान गुरु-चेलाको श्रेणीगत संरचनाले प्रश्न गर्ने आधारलाई नै समाप्त पारिदिएको छ। त्यसैले हाम्रा विश्वविद्यालयका प्राध्यापकहरूबीचमा गुण र दोषका आधारमा प्रश्न उठाउने प्रचलन न्यून छ। गुरु-चेलाका सवलता र दुर्वलता दुवैलाई थाहा भइसकेको हुनाले एकअर्काका कमजोरी केलाउने, त्यसलाई सुधार्न छलफल गर्नेभन्दा पनि तँ चुप मै चुपको यथास्थितिमा रमाउने चलन छ।

यसले गर्दा हाम्रा विश्वविद्यालयमा उत्कृष्ट अनुसन्धान हुनु त परको कुरा, अनुसन्धान नैतिकताको पनि खडेरी लागेको छ। त्यसैले त्यहाँ थेसिस किनबेच, बौद्धिक चोरी र प्राध्यापकका यौन दुराचारका मुद्दाहरू सार्वजनिक हुँदासमेत आवाज उठाउनेहरू हतपती भेटिँदैनन्। त्यसकारण हाम्रा विश्वविद्यालयहरूमा कैयौं वर्षदेखिका समस्या समाधान हुनुको सट्टा थुप्रिँदै जानुमा अन्य थुप्रै कारणमध्ये प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन पनि एक हो।

अध्ययनहरूले प्राज्ञिक अन्तरप्रजननले निकृष्ट विद्वत्तालाई जन्माउने, विचार र विज्ञताको फैलावटलाई रोक्ने र प्रज्ञिक क्षमतालाई भुत्ते बनाउने देखाएका छन्, जुन त्रिविमा यतिखेर प्रस्ट रूपमा देखिन्छ। केही दशकपहिले त्रिविका अनुसन्धान केन्द्रहरू जीवन्त थिए। देशका जल्दाबल्दा मुद्दाहरूमा त्यहाँ छलफल, बहस र अनुसन्धान हुने गर्थे।

त्यहाँका प्राध्यापकहरू पनि विचार निर्माण गर्नमा, ट्रेन्ड सेट गर्नमा अग्रणी देखिन्थे। तर पछिल्ला समयमा विभिन्न प्रणाली अन्तर्गत त्रिविमा भर्ती गरिएका प्राध्यापकहरूले आफ्नै संस्थाको समस्याबारे बोल्न सक्ने अवस्था छैन भने देशको समस्या त परको कुरा !

उनीहरूले नयाँ पुस्तालाई आफूजस्तो रोल मोडल बन्नुपर्छ भनेर उत्प्रेरित गर्न सकिरहेका छैनन्। विश्वविद्यालयको आत्मा मरिसकेकाले होला, त्रिविको वर्तमान अवस्थाबारे पूर्वउपकुलपति केदारभक्त माथेमाको ठम्याइ छ– यो मृत भइसक्यो।

अन्त्यमा, जसरी आनुवंशिक हिसाबले भिन्नभिन्न व्यक्तिबीच हुने मैथुनले शौर्यवान् ठिमाहा जन्माउँछ, त्यसरी नै प्राज्ञिक उत्कृष्टताका लागि पनि भिन्न विचार, संस्कार र विश्वदृष्टि भएका प्राज्ञिक व्यक्तिहरूबीच प्राज्ञिक मैथुन जरुरी छ। विकसित देशका विश्वविद्यालयहरूले प्राध्यापक भर्ती गर्दा प्राज्ञिक अन्तरप्रजननलाई रोक्ने गरेका हुन्छन्। किनभने शैक्षिक गुणस्तर र अनुसन्धान उत्कृष्टताका लागि प्राध्यापकको चयन विश्वविद्यालयका लागि सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण निर्णय हो।

विश्वविद्यालयको निर्माणको सुरुआती अवस्थामा प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन नै अपनाउनुपर्ने बाध्यता भए पनि विश्वविद्यालयको परिपक्वतासँगै प्राध्यापकहरूको छनोटमा प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन नहोस् भन्नेमा सजगता अपनाउनैपर्छ। त्रिवि लगायतका नेपालका विश्वविद्यालयहरूमा यतिखेर अनगिन्ती समस्या छन्। र, तीमध्ये हतपती चर्चामा नआउने तर अन्यत्रका विश्वविद्यालयमा गम्भीर रुपमा लिइने प्राज्ञिक अन्तरप्रजनन पनि यहाँको प्रमुख समस्या हो, जसलाई समाधान गर्न ढिलो भइसक्यो।साभार : कान्तिपुर

गगनका.....

सैद्धान्तिक र प्रयोगात्मक कामहरू गरेर देखाउन र परिवर्तनका संवाहक मानिसहरू छानेर उनीहरूलाई नेतृत्व दिलाउन र सांसद बनाउन थुप्रै गृहकार्य गर्नुपर्ने देखिन्छ।

अहिलेकै नेताहरूबाट न परिवर्तनको आशा गर्न सकिन्छ न त उनीहरूमाथि गगनले विश्वास गर्न सक्छन्। संस्थापन पक्ष र उनीभन्दा सिनियर भन्ने नेताहरूले फेरि पार्टीको आगामी महाधिवेशन, आम चुनाव र संसदीय दलको चुनावमा उनलाई नै साथ दिन्छन् भन्ने ग्यारेन्टी हुन असम्भव छ।

त्यस्तै, अब आउने पार्टीको महाधिवेशनमा शेखर प्यानलले जितेर उनी संसदीय दलका उम्मेदवार भए पनि उनीभन्दा सिनियर नेताहरूले आफ्नो भाग खोजेर उनलाई फेरि संसदीय दलको नेताको चुनावमा हराइदिन सक्छन् र फेरि उनीबाट आशा गरेका मानिसहरूले निराश भएर 'अर्को पाँच वर्ष' कुर्नुपर्नेछ। तर आम जनताको धैर्यको बाँध त्यति बलियो छैन।

गगनलाई पनि थाहा छ, यहाँ उल्लिखित कुराहरू कार्यान्वयन गर्न सजिलो छैन।

एक जनाले गर्नै सक्दैन। यसका लागि सल्लाहकारहरूको टिम मात्र होइन, परिवर्तनका संवाहकहरूको टिमको पनि जरुरत छ। यो बेला गगन, प्रदीप पौडेल, विश्वप्रकाश शर्मा मात्र नभएर सयौं (वा हजारौं) अरू युवा र परिवर्तनका पक्षमा उभिन चाहनेहरूलाई गगनले नेतृत्व गर्न सक्नुपर्छ।

समावेशी लोकतन्त्रको अभ्यास गर्दै महिला, जनजाति, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति, विकट क्षेत्रका प्रतिनिधि, र पछाडि पारिएका व्यक्तिहरूलाई समावेश र परिचालित गरी आर्थिक विकासका साथसाथै सामाजिक मुद्दाहरूमा पनि गगनको आवाज अपरिहार्य बन्न सक्छ, जुन हालसम्म निकै कमजोर छ।

रविले वा बालेनको जस्तै विद्रोही सन्देश (सो विद्रोहमाथि शंका र प्रश्न त छँदै छ) जनमानसमा पुऱ्याउनुपर्छ।

गगनका लागि अबका पाँच वर्ष निकै चुनौतीपूर्ण छन्। तर यो काम गगन एक्लैले गर्ने होइन। बलियो टिमलाई प्रतिनिधिसभा, प्रदेशसभा र पालिकाहरूमा नेतृत्वदायी भूमिकामा आउन प्रोत्साहन र मद्दत गरेर मात्रै राष्ट्रिय राजनीतिमा गहिरो प्रवाह पार्न सकिन्छ। गगन संगठन निर्माणमा केन्द्रित हुनुपर्छ।

अन्त्यमा, परिवर्तन ल्याउन गगनलाई नेपालीहरूले खोजेको थुप्रै भइसक्यो। उनको पार्टीले उनलाई अगाडि आउन नदिन थुप्रै सफल प्रयास गरिसक्यो।

नेपालमा अन्य परिवर्तनकारी शक्तिहरू आएर जनतालाई परिवर्तनको प्रत्याभूति दिन थाले गगनले त्यस्ता शक्तिहरूसँग कस्तो सहकार्य गर्लान् वा नगर्लान् ? गगनको ठाउँमा अर्को कसैले परिवर्तन ल्याउने आशा देखाउन थाल्यो भने उसलाई गगनको साथ रहला वा नरहला ?

गगन वा अर्को जो अगाडि आए पनि अब यथास्थितिवादलाई निमिट्यान्न पार्न धेरै ढिलो भइसकेको छ।सभार इकान्तिपुर

हेरिटेज.....

स्वागत कार्यक्रम भव्य र सभ्य ढंगले उत्साहजनकको साथ मनोरञ्जन गर्दै समापन गरिएको हो।

कक्षा १२ का विद्यार्थीहरुले कक्षा ११ मा अध्ययन गर्ने सम्पूर्ण विद्यार्थीहरुलाई खादा टीका लगाई भव्य रूपले उत्साहजनक का साथ स्वागत गरिएको हो।

०७८ सालमा भएको कक्षा १२ को अंतिम परिक्षामा सो कलेज कै दुई छात्रा रिंकु दास जसले ३.६५ जीपिए र नुर्नाज खातुन ३.५७ जिपिए ल्याएर उत्कृष्ट भएकोले उनिहरुलाई खादा टीका र सम्मान पत्र स्वरूप सम्मानित गर्दै अन्य शैक्षिक क्षेत्रहरूमा उलेख्निय योगदान गर्दै आउनुभएको हरी नारायण साह,रवीन्द्र मिश्र, राज साह, रामछबी प्रसाद कुर्मी लाई पनि सम्मान पत्र प्रदान गरी सम्मानित गरिएको कुरा कलेज का उप्रधनाध्यापक श्रीवास्तवले जानकरी गराउनु भएको थियो।

आजको कार्यक्रम लाई सो कलेजका अंग्रेजी शिक्षक विनोद यादवले सञ्चालन गर्नु भएको हो।

पत्रकार.....

माघ १५ गते सम्म आवेदन दिन सकिने व्यवस्था मिलाइएको उपाध्यक्ष खड्काले बताए। साथै भर्खरै सम्पन्न भएको शाखा, प्रदेश र केन्द्र साधारणसभा सफल तुल्याउन भूमिका निर्वाह गरेका पूर्व अध्यक्ष, कार्यसमिति र सम्पूर्ण पर्सेली पत्रकारलाई धन्यवाद ज्ञापन गरेको छ।

यस्तै पत्रकार महासंघले स्थापन गरेको स्वर्गीय नरेश स्मृति अक्षयकोष स्थापना गरेको खाता नबिल बैंकमा खोल्ने निर्णय गरेको छ।

पर्साका....

लिएका छन्। मगही र हिन्दी भाषामा २/२ जना प्रदेश सभा सदस्यहरुले शपथ लिएको प्रदेशसभा सचिवालयले जनाएको छ।

भरतप्रसाद साह तथा सरोजकुमार सिंह मगहीमा र जितेन्द्र सोनल तथा सुरिता साहले हिन्दी भाषामा शपथ लिएका हुन।उर्दु भाषामा एक मात्र प्रदेशसभा सदस्य विमला अन्सारी तरन्नुमले शपथ लिएकी छिन।

विवादका बिच मधेशी भाषामा जनमत पार्टीका नवनिर्वाचित प्रदेशसभा सदस्यहरुले मधेशी भाषामा शपथ लिएका छन।

जनमत पार्टीका १३ जना प्रदेशसभा सदस्यहरुमध्ये १२ जना प्रदेशसभा सदस्यहरुले मधेशी भाषामा शपथ लिएका हुन। जनमत पार्टीको सतिश सिंहले मैथिली भाषामा शपथ लिएको प्रदेशसभा सचिवालयले जनाएको छ।

जरायो.....

अकुवनियामा माछा पोखरी छ। निकुञ्ज टोलीले मधेश प्रदेशसभा सदस्य प्रमोद जयसवालको नाममा रहेको फार्म हाउसबाट गाडेको अवस्थामा चित्तलको टाउको, गोली गट्ठा, नाइट भिजन बाइनाकुलर लगायत शिकारमा प्रयोग हुने सामाग्री बरामद गरेको थियो। प्रमोद ४ मंसिरको चुनावमा पर्सा क्षेत्र नं ३ (१) बाट स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिएर मधेश प्रदेशसभामा निर्वाचित भएका थिए। शिकार खेल्न जयसवाल इन्टरप्राइजेजको नाममा रहेको प्र २-०२-०३-००१ च ३०९० नम्बरको गाडी प्रयोग भएको निकुञ्ज स्रोतको दावी छ। छड सिमेन्टको कारोबार गर्ने जयसवाल इन्टरप्राइजेज सखुवाप्रसौनी गाउँपालिकाका पूर्वअध्यक्ष प्रदीप जयसवालको नाममा छ। त्यसैले उनलाई समेत किन कारबाही नगर्ने हो प्रमाणसहित उपस्थित हुन भनिएको छ।निकुञ्जका सूचना अधिकारी सूर्य खड्काले पक्राउ परेका व्यक्तिहरुको बयानका आधारमा अन्य केही व्यक्तिलाई अनुसन्धानमा सहयोग गर्नका लागि बोलाइएको जानकारी दिए। 'पक्राउ परेका व्यक्तिहरुले बयानका क्रममा नाम पोलेका सबै जनालाई अनुसन्धानका लागि बोलाएका छौं' उनले भने।निकुञ्जले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा संरक्षण ऐन २०२९, (पाँचौ संशोधन) अनुसार वन्यजन्तु चोरी निकासी मुद्धा अन्तर्गत यो घटनाको अनुसन्धान गरिरहेको छ। अनुमति नलिई निकुञ्जभित्र वन्यजन्तुको शिकार गर्नु कानुन विपरीत हो।संरक्षित वन्यजन्तु मार्ने वा घाइते बनाउनेलाई एक लाख रुपैयाँदेखि ५ लाख रुपैयाँसम्म जरिवाना वा एक वर्षदेखि १० वर्षसम्म कैद वा दुवै सजाय हुन सक्ने व्यवस्था छ। बरामद सबै सामग्री परीक्षणको लागि वस्तु निकुञ्जले विधिविज्ञान प्रयोगशालामा पठाएको छ।

वीरगंजमा पाँच किलोमिटरको दौंड प्रतियोगीत सम्पन्न

पर्सामा पाँच किलोमिटरको दौंड प्रतियोगीत सम्पन्न भएको छ। शनिबार विहन पर्साको घण्टाघर देखी वीरगंज स्थित चिनी मिल अवश क्षेत्र सम्मको दुरी पाँच किलोमिटरको दौंड प्रतियोगीत सम्पन्न भएको छ।

सचिप्रेम फाउन्डेसनले दौंड प्रतियोगिता आयोजना गरेको थियो। कार्यक्रम निशुल्क रुपमा बिद्यार्थीहरुलाइ सहभागि गराइएको थियो। कार्यक्रमलाइ सफल बनाउनको निम्ति विभिन्न संस्थाको सहयोगको रहेको थियो। सहयोगी संस्था तर्फबाट वी.पी.एस कलेज,वीरगंज पब्लिक कलेज,फेम ईस्टिच्युट फोर मेडिकल इन्ट्रन्स,होटल एभरीडेए र उमा मसला एण्ड खाद्य उद्योग रहेको छ।

कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि जेसिस नेपालका पुर्व केन्दिय अध्यक्ष तथा मधेश बिश्वबिद्यालयका उपकुलपति,डा. दिपक शाक्य ,बिशिस्ट अतिथि-पुर्व सम्बिधान सभा सदस्य अजय दुबेदि, बिशिस्ट अतिथि वी.पी.एस कलेजका फाउन्डर मुकेश कुमार गुप्ता , सन्दिप राज साह, ट्राफिक प्रहरी पर्साका सहि रामसुन्दर राय तथा युवा वक्ता कृष्ण मोहन सहनी को उपस्तिथि रहेको थिया।

दौंड प्रतियोगिताका बिजेता भएकालाइ तिन दिन पछि जानकारि गराई भौतिक रुपमा उपस्तिथि गराइ सान्स्कृतिक कार्यक्रम र खुला बहस कार्यक्रमको आयोजन गरि पुरस्कार सहित सम्मानित गरिने सचिप्रेम फाउन्डेसनले जनकारी दिए।प्राबिधिक समस्याले गर्दा बाकिको कार्यक्रम पोस्टपोन्ड गरिएकोमा हृदय देखि क्षमा यचाना सचिप्रेम फाउन्डेसनले गरेका छन्।त्यसै गरि कार्यक्रमका सन्चालक प्रिया सिंहले गरेका थिइन्।

खेल र खेलाडीको प्रोत्साहन गर्नुपर्नेमा सांसद यादवको जोड

वीरगञ्ज। पर्सा क्षेत्र नम्बर १ का प्रतिनिधि सभा सदस्य प्रदीप यादवले खेल र खेलाडीलाई प्रोत्साहन गर्नुपर्नेमा जोड दिएका छन्। वीरगञ्ज महानगरपालिका वडा नम्बर २२ जगरनाथपुरमा सम्पन्न वडाअध्यक्ष क्रिकेट टुर्नामेन्टको समापन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै सांसद यादवले खेलको बृद्धिविकासका लागि खेलाडीलाई प्रोत्साहन गर्नुपर्ने आवश्यक्ता औंल्याएका हुन्।

क्रिकेट मात्रै नभएर फुटबलसहित अन्य खेलहरुको पनि संरक्षण एवम् संवर्द्धन गर्दै खेलाडीहरुको बृद्धिविकासका लागि सबैले सहकार्य गर्नुपर्ने यादवको भनाई छ। उनले भने, 'हाम्रो तिर अझै पनि खेल क्षेत्रलाई अपहेलना गर्न र खेल्न नदिने सोच हाबी छ, तर खेलबाटै देशको नाम पनि रोशन गर्न सकिन्छ भने खेलेरै जीवनयापन गर्न पनि सकिन्छ।'

यहाँ आवश्यक खेल मैदानको अभावमा पनि खेलाडीहरुले देखाएको खेलप्रतिको लगावलाई मध्यनजर गर्दै खेलाडी र खेलको विकासका लागि आफुले पदीय र व्यक्तिगत रुपमा कहिलै पछि नहट्ने प्रतिबद्धता पनि उनले व्यक्त गरेका छन्।

पुष ९ गतेदेखि शुरु भएको वडाअध्यक्ष क्रिकेट टुर्नामेन्टको उपाधि पनि आयोजक वडा नम्बर २२ को जगरनाथपु युवा क्लबले हात पारेको छ। उपाधिसँगै जगरनाथपुर युवा क्लबले नगद ५१ हजारसहित शिल्ड र प्रमाणपा प्राप्त गरेको छ भने उपविजेता बनेको लक्ष्मणवा युवा क्लबले नगद २५ हजारसहित शिल्ड र प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको क्लबका उपाध्यक्ष उपेन्द्र पटेलले जानकारी दिए।

क्लबका अध्यक्ष जितेन्द्र प्रसाद पटेलको अध्यक्षतामा भएको प्रतियोगिताको समापन समारोहलाई सांसद यादवसँगै वीरगञ्ज महानगरपालिकाका उपप्रमुख इम्तियाज आलम, वडाअध्यक्ष द्वारिका महतो, क्लबका सल्लाहकार, मनोज ठाकुर, दिनेश ठाकुर लगायतले सम्बोधन गरेका थिए। प्रतियोगितामा ८ वटा समूहले सहभागिता जनाएका थिए।

प्रहरीले उजुरी नलिएको गुनासो आएपछि गृहमन्त्रीलाई सिके राउतको फोन

काठमाडौं, पुस १६

सप्तरीमा प्रहरीले उजुरी नलिएको भन्दै जनमत पार्टीका अध्यक्ष सिके राउतले गृहमन्त्री रवि लामिछानेलाई फोन गरी जानकारी गराएका छन्।

शनिबार सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमा लेख्दै आफूले पाएको गुनासोबारे गृहमन्त्री लामिछानेलाई जानकारी गराएको बताएका हुन्।

राउतले आफ्नो क्षेत्रका गुनासोको सम्बोधन गर्न कार्यालयमा गुनासो पेटिका राखेका छन्। त्यसको सम्बोधन गर्नेक्रममा उनले सप्तरीमा महिला हिंसा र यातनाको दर बढ्दो देखिएको बताएका हुन्।

त्यसैबीच एक महिलाको कपाल खौरिदिएको घटनामा पीडित महिला प्रहरीसमक्ष पुग्दा समेत उजुरी नलिएको गुनासो समेत आएको उनले उल्लेख गरेका छन्।

'हिजो आफ्नो क्षेत्रका गुनासो सुन्ने क्रममा सप्तरीमा महिला हिंसा र यातनाको दर बढ्दो, र पीडित महिला (कपाल खौरिदिएको पिडित महिला समेत) प्रहरीकहाँ हिम्मत गरेर जाँदा पनि प्रहरीले उजुरी लिन नमानेको विषय उठेकोले गृहमन्त्रीज्यूलाई सो बारेमा फोनमा अवगत गराएको छु,' उनले भनेका छन्।

यस्तै जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रमुख एसपी अभिनारायण काफ्लेले भने यसको अनुसन्धान भइरहेको बताए। केही दिन अघिको घटना भएको बताउँदै दुई पक्षबीच छलफल भएको पनि जानकारी दिए।

'प्रहरीले लिन नमानेको होइन। हामीले अनुसन्धान गर्दैछौं। उहाँहरूले अस्ती दुई पक्ष बसेर छलफल गर्छौं पनि भन्नुभएको थियो। त्यसपछि आउनु पनि भएको छैन,' उनले भने।

उनले जिल्लामा महिला हिंसाका घटना नबढेको पनि दाबी गरे। उनले प्रहरी समक्ष आएका गुनासोको सम्बोधन गरी अनुसन्धान गर्ने गरेको बताए।

नेशनल ईन्फोटेक कप २०७९ को पहिलो खेलमा नेशनल ईन्फोटेक कलेज विजयी।

वीरगञ्ज। नेशनल ईन्फोटेक कप २०७९ को पहिलो खेलमा हेटौडा स्कुल अफ म्यानेजमेन्ट (एचएसएम) लाईलाई हराउँदै नेशनल ईन्फोटेक कलेज विजयी भएको छ। वीरगञ्जस्थित नारायणी रंगशालामा शनिवारदेखि शुरु भएको नेशनल ईन्फोटेक कपअर्न्तगत आजको भएको उद्घाटन खेलमा हेटौडा स्कुल अफ म्यानेजमेन्टलाई १ सय २ रनको फराकिलो अन्तरले पराजित गर्दै आयोजक नेशनल ईन्फोटेक कलेज विजयी भएको हो।

टस जितेर ब्याटिंग रोजेको नेशनल ईन्फोटेक कलेजले निर्धारित २० ओभरमध्ये १९ ओभर ५ बल खेल्दै सबै विकेट गुमाएर १ सय ३७ रनको योगफल तयार पारेको थियो। नेशनल ईन्फोटेकका लागि सफवन अन्सारी र राहुल हकले २९/२९ रनको योगदान दिए। उनीहरुले क्रमश २६ र २५ बल मा समान २९ रन जोडेका हुन्। राहुलले २ छक्का र २ चौका प्रहार गर्दै २९ रन जोड्दा सफवनले ५ चौका प्रहार गरे। यस्तै आदर्श अनुप साहले २ चौका प्रहार गर्दै ३९ बलमा २७ रन जोडे।

सेराजुल आलमले २ छक्का प्रहार गरेर ५ बलमा १२ रन बनाए। नेशनल ईन्फोटेकलाई १३७ रनमै समेट्नका लागि हेटौडा स्कुल अफ म्यानेजमेन्टका राजा अहमदले ३ ओभर ५ बल गरेर ५ विकेट लिए। कृष्ण यादवले ३ ४ ओभर बलीङ् गरेर ३ विकेट लिंदा गौरव श्रेष्ठ र सन्तोष दास तत्वाले समान १/१ विकेट लिए।

१ सय ३८ रनको लक्ष्य पछ्याउँदै मैदानमा उत्रिएको हेटौडा स्कुल अफ म्यानेजमेन्ट १२ ओभर १ बलमै सबै बिकेट गुमाएर ३५ रनमै समेटियो। हेटौडा स्कुल अफ म्यानेजमेन्टका लागि ईर्फान अलीले १२ बल खेल्दै २ चौकाको सहायतामा १२ रन बाए। कृष्ण यादवले १ चौका प्रहार गर्दै २० बलमा ७ रन जोडे। राजा अहमदले १५ बलमा ४ र विराट कुमारले ६ बलमा २ रन बाहेक अरु कसैले पनि रन जोड्न सकेनन्।

नेशनल ईन्फोटेक कलेजका वासिन अली मन्सुरीले ४ ओभरमा १३ रन खर्चिंदै ६ विकेट लिए। सेराजुल आलम र रन्जित कुमारले समान २/२ विकेट लिएर टिमलाई जित दिलाएको नेशनल ईन्फोटेक कलेजका प्रबन्ध निर्देशक ई. मनिष सिंहले जानकारी दिए।

४ ओभरमा २ मेडअन ओभर बनाउँदै १३ रन खर्चिएर ६ विकेट लिने नेशनल ईन्फोटेक कलेजका वासिम अली मन्सुरी प्रतियोगितामा प्लेयर अफ दी म्याच घोषित भएका छन्।

प्रतियोगिताको दोस्रो दिन भोली २ वटा खेल हुँदैछन्। पहिलो खेल पुल 'बी' अर्न्तगत बिहान ८ बजेदेखि डिएभी कलेज र सत्यम पब्लिक कलेजबिच हुनेछ भने दोस्रो खेल पुल 'ए' अर्न्तगत मध्यान्ह १२ बजेदेखि त्रिजुद्ध मावि र ईम्पेरियल कलेजबिच हुने पनि प्रबन्ध निर्देशक सिंहले जानकारी दिए।

पर्साका ४ प्रदेशसभा सदस्यले लिए मातृभाषा भोजपुरीमा शपथ

वीरगञ्ज, १६ पुस। मधेश प्रदेशका नवनिर्वाचित प्रदेशसभा सदस्यहरुले शुक्रबार पद तथा गोपनियताको शपथ लिएका छन।

प्रदेश सभाका ज्येष्ठ सदस्य गोविन्द बहादुर न्यौपानेले नवनिर्वाचित प्रदेशसभा सदस्यहरुलाई शपथ ग्रहण गराएका हुन।

प्रदेश सभा सचिवालयका अनुसार मधेश प्रदेशमा सबैभन्दा बढी ५३ जना प्रदेशसभा सदस्यहरुले नेपाली भाषामा शपथ लिएका छन। ४९ प्रदेशसभा सदस्यहरुले मातृ भाषामा शपथ लिए छन्।

८ जना प्रदेशसभा सदस्यहरुले भोजपुरी भाषामा शपथ लिएका हुन। जैनब खातुन, बच्चाराउत अहिर, रमेशप्रसाद कुर्मी, शारदा दास पहाडी, शेख अबु कलाम आजाद, सरोज कुमार यादव, सिंगासन सा कलवार र प्रमोद जयसवालले भोजपुरी भाषामा शपथ लिएका हुन।

जस मध्ये मातृभाषा भोजपुरी भाषामा सपथ लिने पर्साका ४ जना प्रदेश सभा सदस्य छन्। पर्सा क्षेत्र नम्बर २ को १ बाट निर्वाचित कांग्रेसका श्याम पटेल, २ को २ बाट निर्वाचित लोसपाका रमेश प्रसाद कुर्मी, ३ को १ बाट निर्वाचित स्वतन्त्र प्रमोद जयसवाल र ४ को २ बाट निर्वाचित जसपाका सिंगासन सा कलवारले मातृभाषा भोजपुरीमा सपथ लिएका हुन्।

पर्साका अन्य प्रदेश सभा सदस्यले नेपालीमा सपथ लिएको प्रदेशसभा सचिवालयले जनाएको छ।

बज्जिका भाषामा १३ जना प्रदेशसभा सदस्यहरुले शपथ लिएका छन्। बज्जिका भाषामा अभिराम शर्मा, उपेन्द्र महतो, कृष्णप्रसाद यादव, कौशलकिशोर राय, जंगीलाल राय, नागेन्द्र साह, रमिता प्रधान, रानी शर्मा तिवारी, रुपा कुमारी यादव, बीरेन्द्र प्रसाद सिंह, सकुन्ती देवी र शोभा देवीले शपथ लिएका हुन।

मैथिली भाषामा ११ जना प्रदेश सभा सदस्यहरुले शपथ ग्रहण गरेका छन्। किरण कुमारी, कुमरकान्त झा, जिवछीकुमारी यादव, मनिष कुमार सुमन, ममतादेवी मण्डल, राजकुमार गुप्ता, रामअशिष यादव, रामचन्द्र मण्डल, रामसरोज यादव, शेषनारायण यादव, संजयकुमार यादव र सतिश सिंहले मैथिली भाषामा शपथ लिएको प्रदेशसभा सचिवालयले जनाएको छ।

थारु भाषामा राजकुमार लेखी, राजेन्द्रप्रसाद चौधरीले शपथ

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

जरायो मारेको घटनामा २ प्रदेश सांसद र पूर्वगाउँपालिका अध्यक्ष अनुसन्धानमा तानिए

१६ पुस, वीरगञ्ज। पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जमा जरायोको शिकार गरेको घटनामा दुई प्रदेश सभा सदस्य र पर्साको एक गाउँपालिकाका पूर्व अध्यक्ष पनि अनुसन्धानको घेरामा परेका छन्। निकुञ्जले बागमती प्रदेशसभा सदस्य श्याम खड्का, मधेस प्रदेशसभा सदस्य प्रमोद जयसवाल र उनका भाइ पर्साको सखुवाप्रसौनी गाउँपालिकाका पूर्वअध्यक्ष प्रदीप जयसवाललाई घटनाको अनुसन्धानका क्रममा बोलाएको हो।

४ पुसको राति निकुञ्जको सुरक्षामा खटिएको नेपाली सेना र शिकारी टोलीबीच अकुवनियास्थित कोर जंगलमा जम्काभेट भएको थियो। सेनाको टोलीलाई देखेपछि भागेका शिकारीको गाडीको चक्कामा गोली हानेर नेपाली सेनाले पाँच जनालाई पक्राउ गरेको थियो। केही व्यक्ति भने फार्म हाउसतर्फ भागेका थिए।पछ्याउँदै गएको सेनाको टोलीले फार्महाउसमा छापा मारेर शिकारमा प्रयोग हुने सामाग्री बरामद गरेको थियो। सेनाले अनुसन्धानका लागि बुझाएपछि निकुञ्जले त्यसदिन शिकारमा संलग्न रहेको आरोपमा पाँच जना, दुईवटा गाडी, शिकार खेल्न प्रयोग हुने सामाग्री, शिकार गरी मारेको जरायोको मृत शरीर र चित्तलको टाउको लगायत सार्वजनिक गरेको थियो।

अनुसन्धानका लागि बोलाइएका खड्का काठमाडौं क्षेत्र नं ५ (२) बाट निर्वाचित प्रदेश सभा सदस्य हुन्। निकुञ्ज स्रोतका अनुसार कांग्रेस नेता खड्काको नाममा रहेको बन्दुक बरामद भएपछि उनलाई अनुसन्धानका लागि बोलाइएको हो। काठमाडौं घर भएका खड्काको पर्साको सखुवाप्रसौनी गाउँपालिका-१

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा